

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

Nr.
Į 2021-12-03 Nr. (1.36Mr) 2T-1429

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (toliau – VRM) kartu su Policijos departamentu prie VRM pagal kompetenciją išnagrinėjo pateiktą derinti Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 141 ir 142 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas), kuris parengtas siekiant pašalinti Europos Žmogaus Teisių Teismo 2018 m. birželio 26 d. paskelbtame Lietuvos Respublikai nepalankiame sprendime byloje *D. R. prieš Lietuvą* (peticijos Nr. 691/15) nustatytą nacionalinės teisės prieštaravimą Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 5 straipsniui. Informuojame, kad iš esmės pritariame siūlomoms teisinio reguliavimo pakeitimams.

Taip pat norime atkreipti dėmesį į tai, kad atvesdinimo institutas yra numatytas ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse (toliau – ANK), tačiau šiuo metu nei ANK, nei Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekse (toliau – BPK) nėra nustatytas atvesdinimo terminas ir išsamesnė jo vykdymo tvarka. Pažymėtina, kad atvesdinimas susijęs su asmens laisvės apribojimu, todėl svarstyтина, ar įstatymuose neturi būti nustatytas ilgiausias terminas, kuriam pasibaigus negalėtų būti tęsiamas atvesdinimo procesas. Mūsų vertinimu, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teritorijos dydį ir galimą judėjimo joje greitį, tikras asmenų laisvės apribojimas, susijęs su jų atvesdinimu, neturėtų trukti ilgiau kaip septynias valandas, todėl siūlome įvertinti galimybę papildyti Įstatymo projektu keičiamą BPK 142 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Įtariamasis, kaltinamasis, nukentėjęsysis ir kiekvienas šaukiamas kaip liudytojas asmuo privalo šaukiami atvykti pas ikiteisminio tyrimo pareigūną, prokurorą ar į teismą. Be pateisinamos priežasties neatvykęs pas ikiteisminio tyrimo pareigūną, prokurorą ar į teismą įtariamasis, kaltinamasis, nukentėjęsysis ar liudytojas gali būti atvesdinami. **Atvesdinimas nuo jo pradėjimo iki asmens pristatymo ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro nutarime, ikiteisminio tyrimo teisėjo ar teismo nutartyje nurodytam pareigūnui ar į nurodytą vietą negali trukti ilgiau nei septynias valandas.** Jeigu įtariamąjo ar kaltinamojo buvimo vieta nežinoma, ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro nutarimu ar teismo nutartimi skelbiama įtariamąjo ar kaltinamojo paieška. Ikiteisminio tyrimo pareigūnas privalo apie įtariamąjo paieškos paskelbimą nedelsdamas raštu pranešti prokurorui.“

Svarstytinas ir atvesdinimo vykdymo tvarkos reglamentavimo tikslingumas. Atsižvelgiant į tai, kad pagal siūlomą BPK pakeitimą atvesdinimo pradžios ir pabaigos laikas turėtų teisinę reikšmę, tikslinga nustatyti, kaip laikas bus fiksuojamas (dokumento forma ir pan.), reglamentuoti

atvesdinimo vykdymo tvarką, nepilnamečių asmenų ir asmenų, turinčių nepilnamečių vaikų, atvesdinimo ypatumus. Siūlome įvertinti galimybę Įstatymo projektu keičiamo BPK 142 straipsnio 4 dalį (galiojančio BPK 142 straipsnio 2 dalį) pakeisti ir ją išdėstyti taip:

„**4.2. Asmenį Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka** atvesdina policija ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro nutarimu, ikiteisminio tyrimo teisėjo ar teismo nutartimi.“

Atvesdinimo tvarka galėtų būti patvirtinta Lietuvos policijos generalinio komisaro arba Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymu.

Pritarus minėtiems pasiūlymams, Įstatymo projektas papildytinas nuostatomis dėl įstatymo įsigaliojimo termino. Išankstiniu vertinimu, atsižvelgiant į Įstatymo projektui svarstyti ir atvesdinimo vykdymo tvarkai parengti reikalingą laiką, siūlomi pakeitimai galėtų įsigalioti nuo 2023 m. gruodžio 31 d.

Taip pat siekiant tinkamo ir aiškaus atvesdinimo instituto teisinio reguliavimo, siūlome įvertinti galimybę kartu su pasiūlymais keisti BPK teikti ir ANK 596 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir pasiūlyti minėto straipsnio 4 dalį išdėstyti taip:

„4. Asmenį atvesdina policija administracinį nusižengimą tiriančio pareigūno ar ne teismo tvarka nagrinėjančios institucijos (pareigūno) prašymu ar teismo nutartimi. **Atliekant atvesdinimą *mutatis mutandis* taikomos Baudžiamojo proceso kodekso nuostatos.**“

Vidaus reikalų viceministras

Vitalij Dmitrijev